

Houtsingelhoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier

Deel II Spelregels

Houtsingelhoofdstructuur ZWK

Deel II, Spelregels

Eindrapport

Opdrachtgever:

Provincie Groningen
namens Stuurgroep West-Groningen
Martinikerkhof 12
9712 JG GRONINGEN
Tel: 050-3164911 Fax: 050-3164439

Opdrachtnemer:

Eelerwoude Noord
Venekoterweg 56
8431 HH Oosterwolde Fr
Tel.: 0516 - 523062 Fax: 0516 - 523316
e-mail: noord@eelerwoude.nl
<http://www.eelerwoude.nl>

Project nr. 951-1

Datum
04-08-05

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Definitie houtsingel	1
1.4	Uitgangspunten spelregels.....	2
1.5	Werkwijze	3
2.	SPELREGELS	5
2.1	Algemene spelregels	5
2.2	Spelregels per opgave	9
3.	SPELREGELS PER DEELGEBIED	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Deelgebieden.....	11

LITERATUURLIJST

BIJLAGEN

Spelregelkaart

TABELLEN

Tabel 1, Voorbeeldberekening

SAMENVATTING

Deel I en II

Deze rapportage bestaat uit een Visie (deel I) en Spelregels (deel II) op de houtsingelhoofdstructuur. De houtsingelhoofdstructuur die in 1989 voor het Zuidelijk Westerkwartier (ZWK) is opgesteld, is in 2004 herzien en verder geoptimaliseerd.

De landschappelijke kwaliteit van het Zuidelijk Westerkwartier wordt in sterke mate bepaald door de kleinschalige afwisselende houtsingelstructuur, die van het Zuidelijk Westerkwartier een geliefd gebied maakt om in te wonen, te werken en te recreëren.

De landbouw heeft daarentegen de wens tot schaalvergroting van het landschap. Dat leidt tot spanningen ten aanzien van de landschappelijke kwaliteit. Daarnaast is de kroonsluiting van de houtsingels de laatste jaren sterk afgenomen, waardoor minder aaneengesloten singels zijn ontstaan (gaten in de singels). Herstel van de singels door het opvullen van de gaten is van wezenlijk belang om de singels niet verder te doen aftakelen. De lengte aan houtsingels is de laatste jaren over het algemeen wel gelijk gebleven.

Bovengenoemde situatie en ontwikkelingen leiden tot de volgende hoofddoelstelling voor de houtsingelhoofdstructuur: het veiligstellen en ontwikkelen van de kwaliteiten en identiteiten van het singellandschap in het Zuidelijk Westerkwartier, en dan met name de singelstructuren en -patronen.

Daarnaast gelden de volgende doelstellingen:

- Het streven is de huidige singelkwantiteit (lengte, oppervlakte)

voor het gehele Zuidelijk Westerkwartier minstens op gelijk peil te houden.

- Als het landschap dit toestaat wordt tevens invulling gegeven aan de gewenste schaalvergroting voor de landbouw.

Bij deze singelstructuren en -patronen van het singellandschap gaat het om het ruimtelijk-landschappelijk beeld dat de singels vormen. De huidige landbouwkundige situatie of de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw zijn niet afzonderlijk onderzocht, evenals de natuur- en ecologische waarden, de vitaliteit en de onderhoudstoestand van de singels in het gebied. Er is hierbij gebruik gemaakt van bestaande gegevensbronnen.

De houtsingelhoofdstructuur heeft betrekking op het gehele ZWK. Naast de gasten, waar zich het grootste deel van de singels bevindt, betreft dit ook de beekdalen en de heide- en hoogveenontginningen. De singels leveren namelijk een belangrijke bijdrage aan de totale landschapsstructuur van het hele gebied.

Onder een singel wordt verstaan: een bomen- en of struikenrij, die altijd langs een beek of sloot ligt of langs perceelsscheidingen ligt. Een singel kan bestaan uit een aaneengesloten rij bomen zonder ondergroei of met ondergroei, maar ook delen van bomenrijen. Wegbeplantingen langs doorgaande openbare wegen vallen in principe buiten de definitie van houtsingel. Ook erfbeplantingen behoren hier niet toe.

Ten behoeve van het project is een projectgroep samengesteld, die gevormd wordt door de vier gemeenten Marum, Leek, Grootegast en Zuidhorn en de provincie Groningen. Een beslissingsbevoegde stuurgroep bestaat uit de bestuurders van de betrokken gemeenten, provincie en waterschap. De begeleidingscommissie Landschapselementen Zuidelijk Westerkwartier heeft een adviserende rol in het project. Hierin hebben onder andere zitting vertegenwoordigers uit de georganiseerde en ongeorganiseerde landbouw, de gemeenten, Agrarische Natuurverenigingen, Waterschappen, Landschapsbeheer Groningen, Stichting Milieubeheer Westerkwartier, Provincie en DLG.

Deel I, Visie

De houtsingelstructuur van het Zuidelijk Westerkwartier varieert op lokale schaal. De oorspronkelijke en huidige landschappelijke karakteristieken kunnen verschillen, maar ook zijn verschillen in ontwikkeling en beleid binnen het gebied te onderscheiden. Deze verschillen zijn het vertrekpunt voor de wijze waarop wordt omgegaan met de ontwikkeling en instandhouding van de houtsingelhoofdstructuur.

Het ZWK is ingedeeld in deelgebieden op basis van landschappelijke verschillen. Hierbij is ondermeer gebruik gemaakt van gegevens over de hoeveelheid singels in een gebied en de dichtheid van de singels (o.a. mate van kroonsluiting en ondergroei). Dit heeft geleid tot een indeling in besloten gebieden met een duidelijke singelstructuur, halfopen en meer open gebieden met restanten van singels of open gebieden met nauwelijks singels.

Tevens zijn per deelgebied de ontwikkelingen en het beleid in kaart gebracht. In het Provinciaal Omgevingsplan (2000) worden onder

andere gebieden met de hoofdfunctie landbouw, gebieden ten behoeve van ontwikkeling van natuur en gebieden met landbouw in gaaf landschap of met belangrijke natuurwaarden en stedelijke uitbreidingen onderscheiden.

Deze verschillen per deelgebied hebben geleid tot verschillende manieren (opgaven) hoe met de houtsingelhoofdstructuur zal worden omgegaan. Er wordt onderscheid gemaakt in:

Behoud (en herstel)

Dit zijn vooral de besloten gebieden met een duidelijke singelstructuur en singelreservaatsgebieden. Gebieden waar met name behoud van singels aan de orde is en waar plaatselijk herstel nodig is.

Herstel (en behoud)

Dit zijn met name gebieden waar herstel van bestaande singels gewenst is. Gebieden waar bijvoorbeeld veel gaten in de singels zijn gevallen, die door tussenplanten kunnen worden opgevuld.

Omvorming t.b.v. landbouw

Gebieden waar de hoofdfunctie landbouw is, en waar aan verplaatsing van singels meer ruimte wordt geboden dan in behoud- en herstelgebieden.

Omvorming t.b.v. natuur

Gebieden op de overgang van gast naar beekdal, die grenzen aan natuurontwikkelingsgebieden. Gebieden waar gestreefd wordt naar een hoge ecologische diversiteit in en tussen de singels.

(Her)ontwikkeling

Gebieden waar veel nieuwe ontwikkelingen spelen, en waar realisatie van nieuwe sterke landschapsstructuren gewenst is.

Passief beheer

Gebieden waar openheid gewenst is, zoals in polders en weidevogelgebieden. De singels mogen hier verdwijnen.

Deel II, Spelregels

Deel II bevat algemene spelregels ten aanzien van rooien, compensatie, herplant, coupures, en specifieke spelregels per deelgebied.

De opgaven uit de visie leiden tot verschillende spelregels. De spelregels komen in hoofdlijnen bij deelgebieden met eenzelfde opgave overeen, maar kunnen afhankelijk van de huidige situatie afwijken per deelgebied.

De HSHS bestaat naast de spelregels per deelgebied ook uit een spelregelkaart waarop bijzondere singels zijn aangegeven. Deze singels moeten planologisch beschermd worden. Door niet alle singels op kaart vast te leggen ontstaat enige flexibiliteit ten aanzien van rooien en compensatie van singels.

Een belangrijk uitgangspunt voor de spelregels is, dat de singelkwantiteit bewaakt wordt. De spelregels geven aan of een singel in een bepaald gebied wel of niet gerooid mag worden, en de wijze en de mate van compensatie.

De singelkwaliteit (o.a. mate van kroonsluiting, structuur, ondergroei, leeftijd) is in een streefbeeld vertaald en niet in spelregels, omdat het hierbij gaat om onderhoud en beheer. Door middel van de sortimentskeuze en de breedte van de nieuwe singels wordt echter wel gestreefd om de singelkwaliteit te verbeteren.

Tevens is een belangrijk uitgangspunt, dat rooien altijd rechtstreeks gekoppeld is aan een compensatieverplichting. Het streven is de singelkwantiteit (lengte, oppervlakte) voor het gehele ZWK minstens op gelijk peil te houden. Deze regel geldt niet voor de

deelgebieden met de opgave 'passief beheer'.

Algemene spelregels zijn onder andere:

- Voor het rooien van een singel moet altijd een kapvergunning worden aangevraagd.
- Rooien is mogelijk binnen de voorgeschreven maximale perceellengte en –breedte.
- Rooien is niet mogelijk bij de apart op kaart aangeduide bijzondere singels en in singelreservaatgebieden. Ook enkele beeldbepalende bomen mogen niet gerooid worden.
- Compensatie kan via herplant op basis van lengte-kroonprojectie of door betaling van een financiële vergoeding.
- Herplant vindt in principe altijd plaats voor het rooien van een singel. De nieuw aan te leggen singels hebben een minimale breedte van twee meter en bestaan uit een inheems assortiment dat uit boom en struikvormers bestaat.
- Het maken van coupures in singels is toegestaan, volgens bepaalde spelregels. Coupures bieden de landbouw de mogelijkheid om rond te rijden. Het maken van coupures valt onder rooien en moet altijd worden gecompenseerd.

Per opgave gelden de volgende spelregels:

Behoud en herstel

- Maximale perceelslengte x breedte= 300 x75 en 225 x120 meter.
- Compensatie in het deelgebied zelf.
- Coupures maximaal 15 meter breed.

Omvorming t.b.v. natuur

- Maximale perceelslengte x breedte= 300 x120 en 225 x150 meter.
- Compensatie in het deelgebied zelf: compensatie van dwarssingel in lengtesingel 75%
- Coupures maximaal 15 meter breed.

Omvorming t.b.v. landbouw

- Maximale perceelslengte x breedte = 300x250 meter.
- Compensatie binnen (100%) en buiten het deelgebied (75%).
- Coupures maximaal 30 meter breed.

(Her)ontwikkeling

- Maximale perceelslengte x breedte = 300x180 meter.
- Compensatie binnen het deelgebied, aansluitend aan bestaande structuren.
- Coupures maximaal 15 meter breed.

Passief beheer

- Ten aanzien van perceelslengte en – breedte en coupures zijn er geen beperkingen.

Met deze werkwijze is een systeem ontstaan dat gebaseerd is op de landschappelijke kwaliteiten van het gebied, maar dat ook enige flexibiliteit biedt ten aanzien van het rooien van singels.

In ontwikkelingsgebieden ten behoeve van landbouw is bijvoorbeeld meer ruimte voor het rooien van singels dan in behoud- en herstelgebieden. Door de compensatieverplichting kan worden bereikt dat in het gebied waar dat het meest nodig is herstel kan worden gepleegd en meer aaneengesloten singels ontstaan.

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De in 1989 opgestelde HoutsingelHoofdStructuur (HSHS) voor het Zuidelijk Westerkwartier wordt herzien en verder geoptimaliseerd. In dit kader is een visie op de houtsingelhoofdstructuur opgesteld (deel I). In deze visie zijn op functieniveau de gewenste hoofdaccenten van het gebied bepaald. Deze visie wordt in deze rapportage (deel II) vertaald in spelregels.

1.2 Doelstelling

Het doel van de optimalisatie van de HoutSingelHoofdStructuur (HSHS) is het veiligstellen en ontwikkelen van de identiteiten van het singellandschap in het Zuidelijk Westerkwartier. Deze identiteiten worden gevormd door de kwaliteits- en kwantiteitskenmerken van de bestaande singels in het gebied (zie paragraaf 1.5).

Daarnaast gelden de volgende doelstellingen:

- Het streven is de huidige singelkwantiteit (lengte, oppervlakte) voor het gehele Zuidelijk Westerkwartier minstens op gelijk peil te houden.
- Mits het landschap dit toestaat wordt tevens invulling gegeven aan de gewenste schaalvergroting voor de landbouw.

Om deze doelstellingen te kunnen realiseren zijn duidelijke afspraken noodzakelijk. De op te stellen spelregels vormen de ruimte waarbinnen straks afspraken gemaakt kunnen worden ten aanzien van de kwaliteiten en kwantiteiten van de houtsingels. Op basis van de spelregels per deelgebied kunnen individuele kapaanvragen worden beoordeeld en kan de wijze van compensatie worden vastgelegd. Bovendien kunnen vragen ten aanzien

van het behoud en herstel van bestaande singels en ten aanzien van singelaanleg worden beantwoord.

1.3 Definitie houtsingel

Een houtsingel is een zelfstandige beplantingseenheid met een minimale breedte van 2 meter die buiten de bebouwde kom ligt. Deze beplanting bestaat uit een bomen- en of struikenrij, die altijd langs een beek of sloot ligt of langs perceelsscheidingen.

Een houtsingel komt in het gebied in verschillende vormen voor. De singel kan bestaan uit een aaneengesloten rij bomen zonder ondergroei of met ondergroei, maar ook delen van bomenrijen. Zelfs nog enkele bomen worden als singel gedefinieerd.

Een houtsingel ligt buiten de bebouwde kom, zoals in de gebiedsindeling in deelgebieden (kaart 9) ook naar voren komt. Een houtsingel kan wel binnen een bebouwingslint vallen, dat buiten de bebouwde kom ligt.

Verder wordt een singel die doorloopt in erfbeplanting in zijn geheel als houtsingel aangemerkt. Andere beplantingsvormen op een erf worden tot erfbeplantingen gerekend en niet tot houtsingels.

Wanneer een watergang aan weerszijden beplant is met een singel worden deze singels als twee afzonderlijke singels beschouwd.

Wegbeplanting langs doorgaande openbare wegen valt in principe buiten de definitie van houtsingel, tenzij zij als individueel te beschermen singel apart op kaart zijn aangeduid.

Rijbeplanting kan worden gedefinieerd als een rij rechtopgaande bomen zonder

ondergroei en een wederkerende plantafstand van minimaal 7 meter. Rijbeplanting valt ook buiten de definitie van de houtsingel (van belang i.v.m. de Boswet).

Laanbeplantingen zijn over het algemeen gemeentelijk eigendom en zijn geen singels, een paar uitzonderingen daargelaten. Voorbeelden van singels die wel onder de spelregels vallen zijn singels gekoppeld aan oude paden(reeën).

1.4 Uitgangspunten spelregels

Bovengenoemde doelstellingen leiden tot de volgende uitgangspunten voor de spelregels.

- De identiteit van het singellandschap is bepalend. Het gaat om structuren/patronen in het landschap.
- De spelregels moeten praktisch en haalbaar zijn, en moeten kunnen bogen op draagvlak. Voor dit laatste is het van groot belang dat de afspraken goed geregeld en helder zijn, door goede communicatie naar buiten gebracht worden en er een goede verantwoording is waarom voor welke spelregel gekozen wordt.
- De spelregels zijn per deelgebied opgesteld. Door spelregels per deelgebied op te stellen, wordt enige flexibiliteit geboden ten aanzien van rooien en compensatie. Deelgebieden met eenzelfde opgave (behoud, herstel, omvorming etc.) zullen overeenkomstige spelregels hebben.
- De spelregels leiden tot het wel of niet mogen rooien van een singel. Onder het begrip rooien wordt hier verstaan; het verwijderen van de beplanting inclusief stobbe of het kappen van de singel, met de bedoeling dat de beplanting niet meer terugkomt. Beheermaatregelen als afzetten, dunnen en kappen (waarbij de beplanting wel terugkomt) vallen niet onder de spelregels.
- Er is geen hoofdstructuur getekend op kaart. Alleen bijzondere singels die behouden moeten blijven worden planologisch beschermd en komen als lijnen op kaart. Deze singels mogen dus niet worden gerooid. Het betreft locatiegebonden singels en singels van uitzonderlijke kwaliteit. Dit zijn singels die bepaalde structuren in het landschap ondersteunen, of singels die zo waardevol zijn dat ze op deze locatie niet mogen verdwijnen. De criteria waarop deze singels zijn geselecteerd zijn uiteengezet in de volgende paragraaf Werkwijze, onder punt 4.
- Rooien is alleen mogelijk wanneer de identiteiten van het deelgebied niet in het geding zijn, en rooien rechtstreeks gekoppeld is aan een compensatieverplichting. De spelregels geven aan of rooien mogelijk is. Eerst moet herplant plaatsvinden en dan pas mag er gerooid worden. Er dient een directe relatie te zijn tussen rooien en herplant.
- De compensatie wordt door middel van de spelregels daar toegepast waar deze het meest nodig is, bijvoorbeeld in herstelgebieden of in hetzelfde gebied aansluitend aan bestaande singels of singelrestanten, zodat de singelstructuren kunnen worden hersteld. Hierdoor kan door middel van deze compensatieverplichting een meerwaarde voor het gebied worden bereikt en wordt zoveel mogelijk voorkomen dat alleen restanten overblijven. Compensatie kan plaatsvinden door herplant of door een financiële vergoeding (zie paragraaf 2.1).

- Vanuit de agrarische hoek komt de wens naar voren om ruimte te bieden aan coupures in de singels, waardoor een verbinding/doorsteek ontstaat tussen twee percelen. De mogelijkheid tot het maken van coupures geeft flexibiliteit voor de landbouw.

Coupures zijn toegestaan waar het landschap dit toelaat. In het veld blijken de singels vaak al zo veel gaten te bevatten, dat de huidige situatie in veel gevallen nauwelijks belemmerend zal zijn voor de agrarische bedrijfsvoering. Waar dichte singels wel daadwerkelijk een belemmering vormen voor de landbouw, geven de spelregels randvoorwaarden voor het maken van coupures. De spelregels voor coupures kunnen afhankelijk van de opgave van het deelgebied verschillen.

1.5 Werkwijze

1. Ten eerste zijn de bestaande kwalitatieve en kwantitatieve kenmerken van de singels op basis van een inschatting per deelgebied (*1) in het veld bepaald. Zij zijn bepalend voor de identiteiten van het deelgebied. Het betreft de volgende kenmerken:
Kwantiteitskenmerken
 - Dichtheid (lengte en breedte percelen)
 - Mate aan dwarssingelsKwaliteitskenmerken
 - Mate van kroonsluiting
 - Mate van ondergroei/structuur
 - Sortiment (hoofdboomsoort)
 - Leeftijd
2. Vervolgens is op basis van deze inschatting per deelgebied een streefbeeld geformuleerd. Basis voor dit streefbeeld is de in de visie geformuleerde opgaven per deelgebied (hoofdstuk 6.2 Opgave per

deelgebied). De streefbeelden komen voor de deelgebieden met eenzelfde opgave (behoud, herstel, omvorming etc.) in grote lijnen overeen. Wel zijn er specifieke uitzonderingen per deelgebied.

3. Vervolgens zijn aan de hand van de huidige situatie en de gewenste streefbeelden (identiteiten), de spelregels per deelgebied bepaald.

De spelregels zijn erop gericht om de gewenste kwantiteitskenmerken (perceelslengte, perceelsbreedte en mate aan dwarssingels) op singelniveau te kunnen bereiken. De spelregels bewaken dus het wel of niet mogen rooien van een singel, de singelkwantiteit van het gebied.

Kwaliteitskenmerken als mate van kroonsluiting (dichtheid), aanwezigheid van structuur en ondergroei, sortiment en leeftijd worden niet doorvertaald in spelregels. Kwaliteit is namelijk een onderhouds- en beheersaspect.

Kwaliteitskenmerken worden wel gebruikt om het streefbeeld op gebiedsniveau te formuleren. Aan de compensatie en herplant van singels zijn in dit kader voorwaarden benoemd die erop gericht zijn om de kwaliteit van singels te verbeteren. Voorbeelden vormen voorwaarden t.a.v. het sortiment en de breedte van singels.

4. Tot slot zijn de te handhaven locatiegebonden singels op kaart vastgelegd.
 De singels die hiervoor zijn geselecteerd voldoen aan één of meerdere van volgende criteria:
 - Singels die meer dan 30% (duurzame) houtsoorten als eik, es en zoete kers bevatten, met een diameter (op 1.30 meter boven maaiveld gemeten) groter dan respectievelijk 30, 30 en 20 cm.
 - Singels met een wallichaam.

- Singels gekoppeld aan oude paden/reeën.
- Singels rond natuurreservaatjes en landschapselementen als pingo's, dobben en petgaten in open gebied.

Op de bijgevoegde kaart (1:25.000) zijn de exacte grenzen van de deelgebieden weergegeven. Singels die locatiegebonden zijn, zijn ook op deze kaart vastgelegd.

(¹) Het gaat hier om een inschatting per deelgebied, omdat gedetailleerde inventarisatiegegevens op singelniveau ontbreken. Met deze werkwijze wordt een gemiddeld (representatief) beeld per deelgebied beschreven. Kenmerken als vitaliteit/onderhoudstoestand en natuur- en ecologische waarden zijn buiten beschouwing gelaten, omdat deze kenmerken om een gedetailleerde inventarisatie vragen. Dit valt buiten de opdracht.

2. SPELREGELS

2.1 Algemene spelregels

Omdat ieder deelgebied zijn eigen gebiedsspecifieke kwaliteiten/identiteiten heeft, zijn de spelregels per deelgebied geformuleerd (hoofdstuk 3).

Voor al deze deelgebieden gelden natuurlijk ook een aantal spelregels die voor het gehele singelgebied van het Zuidelijk Westerkwartier toepasbaar zijn, en boven de spelregels per deelgebied staan. Het betreft:

Rooien

- Voor het rooien van een singel is altijd aanvraag van een kapvergunning noodzakelijk.
- Rooien is niet toegestaan bij:
 - de apart op kaart aangeduide locatiegebonden singels;
 - singels in singelreservataatsgebieden.
- Rooien is niet toegestaan in het broedseizoen op basis van de flora en faunawet
- Solitaire beeldbepalende bomen in singels mogen niet worden gerooid, vanwege hun monumentale en landschappelijke waarde. Het betreffen met name eiken, essen, beuken en zoete kersen met (op 1.30 meter boven maaiveld gemeten) een diameter groter dan respectievelijk 40, 40, 40 en 30 centimeter. Maar ook oude elzen en knotwilgen met een diameter groter dan respectievelijk 55 en 40 centimeter.
- Rooien is toegestaan, mits deze past binnen de voorgeschreven spelregels per deelgebied.
- Rooien wordt altijd gecompenseerd; compensatie moet altijd plaatsvinden want uitgangspunt is dat de kwantiteit

van singels in het gebied op niveau blijft. Er dient een directe relatie te zijn tussen rooien en herplant. Deze regel geldt niet voor de deelgebieden met de opgave 'passief beheer'.

- Voor het rooien van een singel is altijd aanvraag van een kapvergunning noodzakelijk. Indien de bomen onderdeel uitmaken van een singel groter dan 10 are of indien er sprake is van een rijbeplanting met meer dan 20 bomen dient een melding in het kader van de Boswet plaats te vinden. De Dienst Regelingen zal daarna een melding doen aan de gemeente die deze kennisgeving opvat als een aanvraag voor een kapvergunning. Financiële compensatie is dan niet toegestaan.

Compensatie

- Compensatie kan via herplant of door het betalen van een financiële vergoeding. Compensatie via herplant verdient altijd de voorkeur boven financiële compensatie.
- In behoud en herstel gebieden is geen financiële compensatie mogelijk, maar dient altijd te worden gecompenseerd door herplant. Herplant is ook mogelijk als vorm van herstel, omdat het tussenplanten in een restant van een singel wordt mogelijk gemaakt. Hierdoor kan de identiteit van deze deelgebieden behouden blijven en waar mogelijk worden versterkt.
- Voor het berekenen van de financiële compensatie wordt uitgegaan van alle kosten die gemoeid zijn met de herplant van de singel waaronder waardevermindering grond door functieverandering, inrichtingskosten en plankosten. Voor een uitwerking

van de financiële vergoedingen wordt verwezen naar tabel 1.

- Voor financiële compensatie wordt een apart plan opgesteld. Dit plan bevat ondermeer een systeem voor het beheer van de financiële compensatie, gebieden met prioriteiten van herstel en ook de rollen van bijvoorbeeld de houtwallencommissie en de agrarische natuurverenigingen worden hierin gedefinieerd. Een voorbeeld is dat de gemeente deze vergoedingen in een fonds beheert en weer voor houtsingels gebruikt.
- Compensatie fungeert als instrument om een streefbeeld te realiseren. Dit door de plaats waar gecompenseerd wordt en het percentage wat gecompenseerd moet worden.
- Compensatie vindt plaats op basis van de lengte-kroonprojectie. Bij 100% compensatie is de oppervlakte te compenseren (m²) gelijk aan de lengte-kroonprojectie (m₁) x 2 (m₁), van de te rooien singel. Bijvoorbeeld als een singel met een lengte van 50 m₁ wordt gerooid, dan wordt 50 m₁ singel teruggeplant in een breedte van 2 meter. Deze 2 meter is inclusief raster.
- Compensatie bij voorkeur aansluitend aan bestaande singels (verlenging of verbreding) realiseren.

Herplant

- De nieuw aan te leggen singels hebben een minimale breedte van 2 meter (1-rijige beplanting met boomvormers en ondergroei) en een maximale breedte van 10 meter. Bij het opvullen/aanvullen van bestaande singels wordt ook een minimale breedte van 2 meter gehanteerd. Langs de nieuwe aanplant komt een vekeerend raster

op minimaal 1 meter uit buitenste aanplant.

- Het aan te planten sortiment is voor 50 % gelijk aan hoofdboomsoort, en bestaat voor 50% uit andere inheemse boomsoorten (o.a. gewone es, lijsterbes, populier, zachte berk en zomereik) en struiksoorten (o.a. grauwe wilg, eenstijlige meidoorn en sleedoorn). Het doel is het bevorderen van de soort- en structuurrijkdom van de singels. Het plantmateriaal is minimaal 2 jarig.
- Alvorens met rooien kan worden begonnen dient de nieuwe singel te zijn aangelegd en de bestaande singel te zijn opgevuld. Uitzonderingen worden gemaakt voor uitvoerend werk waar herplant voor rooien niet mogelijk is. Bijvoorbeeld bij vormen van kavelruil, ruilverkaveling en landinrichting. Beslissing en toetsing van deze uitzonderingen vindt plaats door een commissie/jury.

Coupures

- Coupures zijn toegestaan. In de spelregels per deelgebied worden nadere eisen aan coupures gesteld, die afhankelijk van de opgave van het deelgebied, kunnen verschillen.
- Het maken van coupures valt ook onder rooien en dient altijd gecompenseerd te worden.
- Coupures (dammen) bij voorkeur concentreren bij bestaande gaten in singels.
- Bij het bepalen van de locatie van coupures rekening houden met solitaire monumentale bomen in singels. Deze mogen niet worden gerooid, vanwege hun historische en landschappelijke waarde. Het betreffen met name eiken, essen en zoete kers met (op 1.30 meter boven

maaiveld gemeten) een diameter groter dan respectievelijk 40, 40 en 30 centimeter. Maar ook oude elzen en knotwilgen met een diameter groter dan respectievelijk 55 en 40 centimeter.

VOORBEELD BEREKENING AFKOOP HOUTSINGEL			
Aanvrager	J. Bosman		
Lokatie te verwijderen singel	Singelweg 33	Leek	
Lengte kroonprojectie te verw. singel	300,00m	1	
Oppervlakte te compenseren	0,06ha.		
OMSCHRIJVING	WAARDE euro's	OPP./AANTAL. hectare/stuks	TOTAAL euro's
VERGOEDING GRONDWAARDE (op basis van taxatie)			
Waarde Landbouwgrond	19.000,00	0,06	1.140,00
Restwaarde grond "singel"	-4.000,00	0,06	-240,00
PLANKOSTEN			500,00
TOTAAL			1.400,00

Tabel 1, Voorbeeldberekening

De gehanteerde cijfers zijn indicatief. De normen van DLG (dienst Landelijk Gebied) en de SN en SAN regeling zijn als basis gebruikt

2.2 Spelregels per opgave

De spelregels waarbinnen gerooid mag worden en de wijze van compensatie zijn per opgave (behoud, herstel, omvorming t.b.v. natuur, omvorming t.b.v. landbouw, ontwikkeling, passief beheer) sterk verschillend en afhankelijk van het doel dat iedere opgave dient. Voor een omschrijving van de verschillende opgaven wordt verwezen naar hoofdstuk 5.3 van de visie op de HoutSingelHoofdStructuur.

Voor de specifieke spelregels per deelgebied wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

A. Behoud en herstel

In behoud en herstel gebieden wordt het behoud, de aanleg en het herstel van singels extra gestimuleerd.

Perceelslengte en perceelsbreedte

- Er is minder ruimte om singels te verplaatsen, dan in landbouw-omvormingsgebieden en ontwikkelingsgebieden. De maximale perceelslengte en -breedte is knapper dan in landbouw-omvormingsgebieden en ontwikkelingsgebieden.
- Na te streven maximale perceelslengte x perceelsbreedte = 300 x 75 meter (langgerekte percelen) en 225 x 120 meter (meer blokvormige percelen).

Compensatie

- Compensatie moet altijd in het deelgebied zelf plaatsvinden.
- Wanneer vanuit landbouw-omvormingsgebieden in behoud en herstel gebieden wordt gecompenseerd is de compensatieverplichting lager (75%) dan wanneer in het landbouwgebied zelf wordt gecompenseerd.

Coupures

- Breedte coupures is maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.

B. Omvorming t.b.v. natuur

In omvormingsgebieden t.b.v. natuur en in bepaalde gebieden waar de identiteit sterk door de dwarssingels wordt bepaald (deelgebieden 2,3,9,18,22), wordt het behoud en de aanleg van dwarssingels gestimuleerd, boven de lengtesingels.

Perceelslengte en perceelsbreedte

- In de omvormingsgebieden t.b.v. natuur is minder ruimte voor rooien dan in de landbouw-omvormingsgebieden en ontwikkelingsgebieden. De maximale perceelslengte en -breedte zijn kleiner dan in landbouwomvormingsgebieden en ontwikkelingsgebieden.
- Na te streven maximale perceelslengte x perceelsbreedte = 300 x 120 meter (langgerekte percelen) en 225 x 150 meter (meer blokvormige percelen).

Compensatie

- Compensatie vindt altijd binnen het deelgebied plaats.
- In deze gebieden hoeft minder (75%) te worden gecompenseerd wanneer een lengtesingel in een dwarssingel wordt omgezet en juist meer (125%) wanneer een dwarssingel in een lengtesingel wordt omgezet.

Coupures

- Breedte coupures is maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels

korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.

C. Omvorming t.b.v. landbouw

In landbouw-omvormingsgebieden wordt het bieden van ruimte aan de landbouw mogelijk gemaakt, mits de identiteit van het landschap niet wordt aangetast.

Perceelslengte en perceelsbreedte

- Er is meer ruimte om singels te verplaatsen dan in gebieden van behoud en herstel en omvormingsgebieden ten behoeve van natuur.
- De maximale na te streven perceelslengte en perceelsbreedte zijn groter dan in deze behoud en herstel gebieden (300 x 250 meter).

Compensatie

- Bovendien wordt bij de landbouw-omvormingsgebieden gestimuleerd om elders te compenseren (in behoud- en herstelgebieden).
 - Compensatie binnen het deelgebied 100%
 - Compensatie buiten het deelgebied (in behoud, herstel, omvorming t.b.v. natuur) 75%.

Coupures

- De coupures mogen breder zijn ten behoeve van optimaal agrarisch gebruik, maximaal 30 meter, met een maximum van 1 coupure per 150 meter.

D. (Her)ontwikkeling

In (her)ontwikkelingsgebieden wordt het bieden van ruimte aan nieuwe ontwikkelingen extra gestimuleerd en het realiseren van forsere groenstructuren, mits de identiteit van het landschap niet wordt aangetast.

Perceelslengte en perceelsbreedte

- Er is meer ruimte om singels te verplaatsen dan in gebieden van behoud en herstel en omvormingsgebieden ten behoeve van natuur.
- De maximale perceelslengte en perceelsbreedte zijn groter dan in deze behoud en herstel gebieden (300 x 180 meter).

Compensatie

- In (her)ontwikkelingsgebieden moet binnen het deelgebied zelf aansluitend aan bestaande singels worden gecompenseerd, zodat forsere structuren kunnen ontstaan.

Coupures

- Breedte coupures is maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.

E. Passiefbeheer

In passiefbeheer gebieden, zoals polders en weidevogelgebieden, wordt herstel van de openheid gestimuleerd.

Perceelslengte en perceelsbreedte

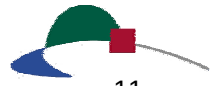
- Er zijn geen beperkingen ten aanzien van perceelslengte en perceelsbreedte.
- Bij voorkeur handhaven van singels die gekoppeld zijn aan erfbepanting, aan een groter groenobject of opgenomen zijn in het lint.

Compensatie

- Compensatie is niet vereist

Coupures

- Er zijn geen beperkingen ten aanzien van coupures.

3. SPELREGELS PER DEELGEBIED

3.1 Inleiding

Om op een eenvoudige manier te kunnen achterhalen wat de spelregels specifiek voor een bepaald gebied zijn, zijn in dit hoofdstuk de spelregels per deelgebied verwoord in de vorm van tabellen.

De deelgebieden komen overeen met de in de Visie HoutsingelHoofdStructuur (HSHS) onderscheiden deelgebieden (hoofdstuk 6).

Op de bijgevoegde kaart (1:25.000) zijn de exacte grenzen van de deelgebieden weergegeven.

A. Streefbeeld van het deelgebied

De eerste helft van een tabel geeft de gewenste situatie (streefbeeld) van een deelgebied weer. Deze huidige situatie en het streefbeeld zijn gebaseerd op gemiddelden per deelgebied.

Ad. A.

De norm voor een singel die Programma Beheer voorschrijft is een kroonsluiting van 90% of meer.

Een afzonderlijke singel kan een kroonsluiting van 90% of meer hebben, maar gemiddeld genomen ligt de dichtheid van de singels per deelgebied vaak lager, omdat ook vaak veel singels met een lagere kroonsluiting in een deelgebied liggen. Om deze reden is bij kroonsluiting geen klasse van >90% onderscheiden.

B. Spelregels per singel

Aan de hand van dit streefbeeld zijn spelregels opgesteld. De spelregels zijn er zoveel mogelijk op gericht om het gewenste streefbeeld te realiseren. Ze staan in de tweede helft van de tabel.

Ad. B.

De spelregels geven randvoorwaarden ten aanzien van de kwantiteitskenmerken;

perceelslengte, perceelsbreedte, coupures en compensatie.

Kwaliteitskenmerken (zoals mate van kroonsluiting, aanwezigheid van structuur en ondergroei, sortiment en leeftijd) worden bepaald door de wijze van beheer van de houtsingels. Deze zijn daarom niet in de spelregels doorvertaald. Op al deze deelgebieden zijn ook de algemene spelregels van toepassing.

Deelgebied 1, Eesterweg

Opgave: Omvorming tbv de landbouw

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Singelstructuur bestaat uit korte singels, die voornamelijk haaks op het lint staan. Verder is het gebied open. Het karakter van de singels kenmerkt zich in hoofdzaak door transparante bomenrijen zonder ondergroei.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 >300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Het gebied kent een grofmazig singelpatroon. Waar volgens de spelregels ruimte is voor kap, deze singels zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande singelstructuren compenseren zodat een meer aaneengesloten raamwerk ontstaat.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 250 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 30 meter van stam tot stam Maximaal 1 coupure per 150 meter
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100% Compensatie buiten het deelgebied (in behoud, herstel en omvorming t.b.v.natuur) 75%

Deelgebied 2, Lutjegast

Opgave: Herstel en behoud

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

De singelstructuur wordt in hoofdlijnen gevormd door singels op het erf. Verder van het lint af staan solitaire bomen (resten van singels) in het veld. Hierdoor is de gast rond Lutjegast relatief open, is het verschil tussen besloten gast en open polder weinig herkenbaar en is de bebouwing sterk in zicht.

Streefbeeld

Een meer besloten 'afgewerkte rand' richting het reservaatgebied Grootegastmolenpolder, bestaande uit houtsingels op de overgang naar de polder (dwarssingels langs steilranden). Rond Lutjegast een parkachtige overgangszone tussen dorp en landschap (zie Totaalplan Herinrichting Grootegastmolenpolder).

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% <25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	<150 150-300 >300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%

Deelgebied 3, Lutjegast-Westerzand-Oosterzand

Opgave: Behoud en herstel

Streefbeeld van het deelgebied Huidige situatie De singelstructuur wordt in hoofdlijnen gevormd door singels op het erf. Het bebouwingslint met deze erfbepanting van singels is smal en houtsingels stoppen abrupt in het lagere achterland (harde grens). De singels houden op bij de overgang van de hogere zandgronden naar de lagere veengronden. Deze scherpe overgang is ook in de hoogteligging zeer goed herkenbaar. De singels rond het lint hebben echter wel een dicht/besloten karakter, waardoor het contrast met het achterland groot is.	Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
	Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
	Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
	Sortiment (hoofdbm)	els	els
	Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
	Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
	Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
	Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180
			
Streefbeeld Duurzame instandhouding van de dichte singels rond het lint is van belang voor de identiteit van deze gast; een duidelijk herkenbare hogere zandrug met singels. Langs de randen van de gast kunnen de scherpe genzen en steilranden naar het lager liggende gebied behouden blijven en versterkt worden, door de singels tot aan de rand duurzaam in stand te houden en waar mogelijk randbeplantingen (dwarssingels) aan te leggen. Buiten de steilranden in het lagere achterland mogen de singels verdwijnen.			
Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)			
Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 m worden		
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 m worden		
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.		
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%		

Deelgebied 4, Sebaldebuurster molenpolder oost

Opgave: Omvorming t.b.v. landbouw

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

De singelstructuur bestaat singels die vanaf de hogere linten het achterland inlopen en plots ophouden (harde grens) in het lagere gebied. Het karakter van de singels is transparante bomenrijen en delen van bomenrijen. Het gebied heeft daardoor een open karakter.

Streefbeeld

Binnen het deelgebied is ruimte voor perceelsvergroting ten behoeve van de landbouw. Dit houdt in dat de restanten van bomenrijen die in de polder staan mogen worden gerooid, mits de te rooien oppervlakte wordt gecompenseerd (zie spelregels) en de singels niet apart op de kaart als te handhaven zijn aangeduid.

De singels rond de erven langs het lint op de gast dienen duurzaam in stand te worden gehouden en waar mogelijk versterkt ten aanzien van kroonsluiting en structuur/ondergroei.

Omschrijving	Huidige Situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% <25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 250 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 30 meter van stam tot stam Maximaal 1 coupure per 150 meter
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100% Compensatie buiten het deelgebied (in behoud, herstel en omvorming t.b.v.natuur) 75%

Deelgebied 5, Grootegastermolenpolder-Sebaldebuurster molenpolder west

Opgave: Passief beheer

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Her en der wordt een verdwaalde singel aangetroffen.

Streefbeeld

Gestreefd wordt naar ontwikkeling van goede weidevogelbiotopen voor meer kritische soorten. Ook vanuit landschappelijk oogpunt is herstel van de openheid van de polders gewenst. Bestaande singels in de polders mogen op termijn verdwijnen (passief beheer).

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Geen beperkingen
Perceelsbreedte	Geen beperkingen
Coupures	Geen beperkingen
Compensatie	Geen compensatie noodzakelijk

Deelgebied 6, Doezum-Peebos

Opgave: Omvorming t.b.v. natuur

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

De singelstructuur kenmerkt zich over het algemeen door delen van singels, het doorgaande karakter ontbreekt. De bestaande delen hebben wel een duidelijke ondergroei.

In dit deelgebied is in het verleden een dicht patroon aan houtsingels geweest dat doorliep tot aan de dichtgegroeide petgaten langs de Lauwers (grens ZWK). In dit deelgebied zijn in het verleden veel singels verdwenen.

Streefbeeld

Accentuering van de op Lauwers gerichte verkavelingsstructuur. Herstel en versterking van de lengtesingels in het gebied.

Daarnaast vergroting van de natuurwaarden van de bestaande singels door:

- verbetering van de structuur (gelaagdheid/ondergroei);
- vergroting van de diversiteit in kroonsluiting;
- vergroting van de diversiteit in sortiment.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 125%

Deelgebied 7, Doezum-Grootegast-Niekerk

Opgave: Behoud en herstel

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Door de dichte aaneengesloten singelsstructuur heeft het gebied op de gast een kleinschalig karakter en vormen de singels duidelijke omsloten kaders rond een perceel (kamers/coulissen). Ten westen van Grootegast is het deelgebied door de ligging op de lagere veengronden minder kleinschalig.

Streefbeeld

Duurzame instandhouding van de dichte kleinschalige structuur aan lengte- en dwarssingels. Herstel van de singelstructuur ten westen van Grootegast.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 10-20 < 10	> 20 10-20 < 10
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 75 m worden.
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%

Deelgebied 8, Opende-Polder de Kale weg

Opgave: Omvorming t.b.v. natuur

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

De singelstructuur bestaat uit grote solitaire bomen die vanaf de linten het achterland inlopen. Doorgaande bomenrijen ontbreken.

De uitgegroeide bomen geven het gebied wel een natuurlijk karakter. Dit wordt nog eens versterkt door het feit dat waar singels aanwezig zijn, deze wel een duidelijke ondergroei kennen (mantel en zoom). Hierdoor ontstaat een coulissenlandschap. Langs de wegen is een dichte aaneengesloten singelbegroeiing met ondergroei aanwezig.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Vergroting van de natuurwaarden van de bestaande singels door:

- verbetering van de structuur (gelaagdheid/ondergroei);
- vergroting van de diversiteit in kroonsluiting;
- vergroting van de diversiteit in sortiment;
- toename van dwarssingels.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 150 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%

Deelgebied 9, Opende-Kornhorn

Opgave: Behoud en herstel

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied wordt gekenmerkt door een kleinschalige singelstructuur met een sterk opstrekkend karakter. De lengtesingels zijn dichter en meer structuurbepalend dan de dwarssingels. Binnen het deelgebied liggen twee singelreservaten.

Streefbeeld

Duurzame instandhouding van de dichte kleinschalige structuur aan lengte- en dwarssingels. Versterking/herstel dwarssingels is gewenst. In de singelreservaten mag geen kap plaatsvinden.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 75 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%

Deelgebied 10, Opende-Strandheem

Opgave: Omvorming t.b.v. landbouw

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied heeft door de grote open percelen een grootschalig karakter. Langs de wegen is een fraaie zware laanbeplanting met ondergroei aanwezig (o.a. beuk, eik, lijsterbes, kers, es). Ook de spoordijk is zwaar beplant.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Duurzame instandhouding van de zware, structuurrijke laanbeplanting langs de wegen. Deze vormen de kaders/ het raamwerk in het gebied.

Binnen deze kader is ruimte voor perceelsvergroting ten behoeve van de landbouw. Dit houdt in dat de restanten van bomenrijen mogen worden gerooid, mits de te rooien oppervlakte wordt gecompenseerd (zie spelregels) en de singels niet apart op de kaart als te handhaven zijn aangeduid.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 250 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 30 meter van stam tot stam Maximaal 1 coupure per 150 meter
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100% Compensatie buiten het deelgebied (in behoud, herstel en omvorming t.b.v.natuur) 75%

Deelgebied 11, Noordwijk-west

Opgave: herstel en behoud

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied wordt gekenmerkt door een openheid, doordat de singels grote gaten vertonen en weinig ondergroei kennen.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Aaneengesloten, doorlopende singels met ondergroei. Dit betekent opvullen van gaten binnen bestaande singels en aanleg van struiklaag.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%

Deelgebied 12, Noordwijk-oost

Opgave: Herstel en behoud

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied wordt gekenmerkt door delen van lengtesingels. De delen die er staan zijn aaneengesloten. Samen met de vele dwarssingels zorgen zij voor een coulisseachtige werking.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Herstel van de grote gaten tussen de lengtesingels, zodat grotere stukken aaneengesloten singels worden gevormd. Duurzame instandhouding van de dwarssingels in het gebied.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%

Deelgebied 13, Lucaswolde-Zuidpolder

Opgave: Omvorming t.b.v. landbouw

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied wordt gekenmerkt door openheid, doordat slechts plaatselijk een boom als perceelsrand-beplanting aanwezig is. Binnen het gebied liggen diverse totaal onbeplante perceelsranden.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Stimuleren van aanleg van erfbepantingen langs het lint van Lucaswolde. Buiten het lint mogen bomen worden gerooid, mits de te rooien oppervlakte wordt gecompenseerd (zie spelregels) en de singels niet apart op de kaart als te handhaven zijn aangeduid.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 250 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 30 meter van stam tot stam Maximaal 1 coupure per 150 meter
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100% Compensatie buiten het deelgebied (in behoud, herstel en omvorming t.b.v.natuur) 75%

Deelgebied 14, Kloosterweg

Opgave: Behoud en herstel

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied bij Trimunt heeft een afwijkend beeld, en altijd al gehad. Het is een zandverstuivingsgebied langs het Oude Diepje. De verschillende terreindelen (crossterrein, SBB bossen en oude kloostergebied) vertonen weinig samenhang.

De singelstructuur bestaat uit forse eikenrijen, die op veel plekken onderbroken zijn (gaten). De percelen hebben een grote schaal.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	eik	eik
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Realiseren van meer eenheid tussen de verschillende terreindelen (crossterrein, SBB bossen en oude kloostergebied).

Duurzame instandhouding van de waardevolle eikenrijen en herstel van de gaten binnen de singels. De eikensingels zijn apart op kaart aangeduid als te handhaven.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%

Deelgebied 15, Overgang noord Oude Diep

Opgave: Omvorming t.b.v. natuur

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Half open overgang naar beekdal, vrij grote percelen. Af en toe een dwarsstuk en af en toe een lengtestuk, geen doorgaande singels. De kroonsluiting, structuur/ondergroei en leeftijd van de singels is zeer divers van hoog tot laag. Deze variatie komt doordat wel en niet beheerde singels in het gebied liggen.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Accentuering van de overgang van hogere zandrug naar lager beekdal. Duurzame instandhouding van het singelpatroon op de zandrug. Op de overgang van het beekdal met name accent op vergroting van de natuurwaarden van de bestaande singels door:

- verbetering van de structuur (gelaagdheid/ondergroei);
- vergroting van de diversiteit in kroonsluiting;
- vergroting van de diversiteit in sortiment;
- toename van dwarssingels.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%

Deelgebied 16, Tolbert Noord

Opgave: Ontwikkeling

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Dit gebied is relatief reliëfrijk en wordt gekenmerkt door grote open ruimtes, die omzoomd zijn door delen van singels.

Bij hobbyboeren zijn de percelen kleinschaliger (zoals paardenweitjes) en is de dichtheid aan singels hoger. Vanwege de rijke potkleiondergrond komt hier op hogere delen een rijke beplanting voor met onder andere eiken.

Streefbeeld

Langs de linten, en met name bij hobbyboeren/buitenlui, liggen kansen tot verdere versterking van de singelstructuur langs dwarsloten en bij erven. Elders in het gebied streven naar ontwikkeling van een robuust raamwerk van aaneengesloten singels. Waar delen van singels volgens de spelregels gerooid mogen worden, deze compenseren aansluitend aan bestaande singels in het gebied. Op deze manier kan een meer grofmazig raamwerk van brede, aaneengesloten singels worden gevormd.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 180 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100% Aansluitend aan bestaande singels

Deelgebied 17, Boerakker

Opgave: Behoud en herstel

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Rond Boerakker wonen veel buitenlui/hobbyboeren. De percelen zijn vaak kleinschaliger en meer beplant dan in het aangrenzende gebied Tolbert noord (16). De singels hebben een dichte structuur.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	gemengd	gemengd
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Duurzame instandhouding van de dichte kleinschalige structuur aan lengte- en dwarssingels.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 75 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%

Deelgebied 18, Marum-De Wilp

Opgave: Herstel en behoud

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied wordt gekenmerkt door relatief grootschalige blokvormige percelen. Langs deze percelen staan (vooral in de lengterichting) delen van singels met grote gaten daartussen. De Wilp is een veenkoloniaal dorp, waar houtsingels als een soort 'streekgebruik' zijn aangeplant door de boeren die er na de vererving de afgegraven gronden ontgonnen.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	eik / (els)	eik/ (els)
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Duurzame instandhouding van alle eiken singels (op kaart apart aangeduid). Streven naar een eindstadium waarbij met name de eiken als overstaanders behouden blijven. Behoud blokvormige structuur.

Herstel van zowel lengte- als dwarssingels tot een meer fijnmazige structuur, door opvullen van de grote gaten in de singels door tussenplanten in bestaande singels. Stimuleren aanleg dwarssingels.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%

Deelgebied 19, Marum-A7

Opgave: Ontwikkeling

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied ten noorden van Marum wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van veel loodsen, kantoren, hobbyboeren en een begraafplaats. Tussen deze functies resten delen van singels.

Het gebied heeft een rommelig karakter, door de bebouwing en de vele overhoekjes en kleine percelen.

Streefbeeld

Langs de linten, en met name bij hobbyboeren/buitenlui, liggen kansen tot verdere versterking van de singelstructuur langs dwarsloten en bij erven. Elders in het gebied streven naar ontwikkeling van een robuust raamwerk van aaneengesloten singels. Niet de A7 met beplanting accentueren, maar juist de verkaveling haaks daarop. Waar delen van singels volgens de spelregels gerooid mogen worden, deze compenseren aansluitend aan bestaande singels in het gebied. Op deze manier kan een meer grofmazig raamwerk van brede, aaneengesloten singels worden gevormd.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 180 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100% Aansluitend aan bestaande singels

Deelgebied 20, Overgang zuid Oude Diep

Opgave: Omvorming t.b.v. natuur

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied kenmerkt zich door een grote verscheidenheid aan singels; singels met een dichte structuur/ondergroei en singels die bestaan uit hoog opgekroonde bomenrijen (staken). Ook de afstanden tussen de singels (de singeldichtheid) in het gebied varieert sterk. Er is een duidelijk verschil tussen wel en niet beheerde singels. De erven in het gebied zijn rommelig.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Streefbeeld

Vanwege de bedrijfsterreinen rond de afrit is het belangrijk om aan de stoffering van het landschap aandacht te schenken. Dit mede om het contrast besloten rug en open dal van het Oude Diepje te accentueren. In het Hamrik zou daarom gestreefd moeten worden naar vergroting van natuurwaarden, waarbij met name herstel van een goede opbouw en aaneengeslotenheid van de singels wordt nagestreefd.

Vergroting van de natuurwaarden van de bestaande singels door:

- verbetering van de structuur (gelaagdheid/ondergroei);
- vergroting van de diversiteit in kroonsluiting;
- vergroting van de diversiteit in sortiment;
- toename van dwarssingels.

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%

Deelgebied 21, Nuis-Niebert-A7

Opgave: Herstel en behoud

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied wordt gekenmerkt door zowel kleinschalige blokvormige percelen als lange opstreckende percelen. De percelen zijn omzoomd door transparante bomenrijen, delen van rijen en losse bomen. De leeftijd van de singels is aardig gevarieerd.

Streefbeeld

Duurzame instandhouding van de afwisseling van het fijnmazige blokvormige singelstructuur (van lengte- en dwarssingels) en het opstreckend singel patroon (van lengtesingels). Herstel van de structuur/ondergroei in bestaande singels.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els	els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 75 meter worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%

Deelgebied 22, Nuis-Niebert-Jonkersvaart

Opgave: Behoud en herstel

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Dichte, kleinschalige singelstructuur. Het gebied heeft veel dwarsloten en relatief veel dwarssingels. Niet iedere sloot is beplant. De lengtesingels hebben over het algemeen een dichtere structuur dan de dwarssingels.

Streefbeeld

Duurzame instandhouding en herstel van de fijnmazige structuur aan lengte- en dwarssingels. Dit is ook het beleid van het Groninger landschap hier. Met name herstel van dwarssingels, omdat deze nu minder prominent aanwezig zijn. Door vooral eik als hoofdboomsoort terug te planten neemt het aandeel eik op deze gast toe. Binnen het reservaatgebied is geen kap toegestaan.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	els / (eik)	els / (eik)
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 75 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied Compensatie van lengtesingel in dwarssingel 75% Compensatie van lengtesingel in lengtesingel 100% Compensatie van dwarssingel in lengtesingel 125%

Deelgebied 23, Midwolde-Lettelbert-Nienoord

Opgave: Behoud en herstel

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied rond Midwolde wordt gekenmerkt door een kleinschalig karakter, waarbij dichte singels fraaie kamers rond de percelen vormen. De hoofdboomsoort is eik. Er zijn veel dwarssingels.

In de directe omgeving van Lettelbert is het singelpatroon smaller, verder in het achterland houden de singels abrupt op. Dit heeft te maken met de zeer smalle zandrug hier. De hoofdboomsoort is els.

Streefbeeld

Duurzame instandhouding van de kleinschalige singelstructuur van dwars- en lengtesingels rond Midwolde. Herstel van de singelstructuur rond Lettelbert door compensatie tussen singels op de rug te stimuleren.

Omschrijving	Huidig situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
Sortiment (hoofdbm)	eik/els	eik/els
Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 m worden
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 75 m worden
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%

Deelgebied 24, Leek zuid			
Opgave: Herstel en behoud			
Streefbeeld van het deelgebied Huidige situatie Dit deelgebied is van oorsprong deels een afgegraven hoogveenengebied (Leekster Hoofddiep). Singels zijn hier meer vanuit traditie aangeplant. Het gebied kenmerkt zich door verdichting in de vorm van erfbeplanting rond de bebouwingslinten. Hier zijn de percelen kleinschalig. Verder van de linten af bepalen stadsrandactiviteiten (o.a. sloperijen, autobedrijven) het ruimtelijk beeld. De delen van singels die hier staan zijn transparant. De percelen zijn groter en opener.	Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
	Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25	> 75% 25-75% < 25
	Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
	Sortiment (hoofdbm)	els	els
	Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
	Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
	Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
	Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180
			
Streefbeeld Herstel van een kleinschalige singelstructuur die aansluit bij de kleinschalige verkaveling van het gebied.			
Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)			
Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 225 m worden		
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 120 m worden		
Coupures	Breedte per coupure maximaal 15 meter van stam tot stam. Bij singels langer dan 75 m zijn maximaal 2 coupures toegestaan (één aan het begin en één aan het eind). Bij singels korter dan 75 m is het ook mogelijk om 2 coupures te maken mits de overblijvende singel minstens 50 m bedraagt.		
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100%		

Deelgebied 25, De Wilp en Zevenhuizen

Opgave: Omvorming t.b.v. landbouw

Deelgebied 25, De Wilp en Zevenhuizen			
Opgave: Omvorming t.b.v. landbouw			
Streefbeeld van het deelgebied Huidige situatie Dit deelgebied is van oorsprong een afgegraven hoogveengebied. De houtsingels zijn meer vanuit traditie dan vanuit noodzaak hier aangeplant door boeren die er na de vervening de afgegraven gronden ontgonnen. Het gebied wordt gekenmerkt door grote blokvormige percelen en openheid. De singels bestaan veelal uit restanten en solitaire bomen. De eikenlanen langs wegen en de voorkomende bosjes verdichten het gebied enigszins.	Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
	Kroonsluiting	> 75% 25-75% < 25%	> 75% 25-75% < 25%
	Structuur/ondergroei	dicht half open open	dicht half open open
	Sortiment (hoofdbm)	eik	eik
	Leeftijd	> 20 < 20	> 20 < 20
	Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
	Perceelslengte	< 150 150-300 > 300	< 150 150-300 > 300
	Perceelsbreedte	< 60 60-120 120-180 > 180	< 60 60-120 120-180 > 180
			
Streefbeeld Stimuleren van aanleg van erfbeplantingen langs de linten. Het gebied kent een grofmazig singelpatroon. Waar volgens de spelregels ruimte is voor kap, deze singels zoveel mogelijk aansluitend aan bestaande singelstructuren compenseren zodat een meer aaneengesloten raamwerk ontstaat.			
Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)			
Perceelslengte	Na kap mag de afstand tussen de dwarssingels maximaal 300 meter worden		
Perceelsbreedte	Na kap mag de afstand tussen de lengtesingels maximaal 250 meter worden		
Coupures	Breedte per coupure maximaal 30 meter van stam tot stam Maximaal 1 coupure per 150 meter		
Compensatie	Compensatie binnen het deelgebied 100% Compensatie buiten het deelgebied (in behoud, herstel en omvorming t.b.v.natuur) 75%		

Deelgebied 26, Gebieden met nauwelijks singels

Opgave: Passief beheer

Streefbeeld van het deelgebied

Huidige situatie

Het gebied wordt gekenmerkt voor openheid. Her en der wordt een verdwaalde singel aangetroffen.

Streefbeeld

Bestaande singels in de polders mogen op termijn verdwijnen (passief beheer). Als ze gekoppeld zijn aan erfbeplanting, aan een groter groenobject of opgenomen zijn in het lint dienen ze bij voorkeur gehandhaafd te blijven.

Omschrijving	Huidige situatie	Streefbeeld
Kroonsluiting	>75% 25-75% <25%	>75% 25-75% <25%
Structuur/ondergroei	dicht halfopen open	dicht halfopen open
Sortiment (hoofdbm)	els/wilg	els/wilg
Leeftijd	>20 <20	>20 <20
Dwarssingels	veel gemiddeld weinig	veel gemiddeld weinig
Perceelslengte	<150 150-300 >300	<150 150-300 >300
Perceelsbreedte	<60 60-120 120-180 >180	<60 60-120 120-180 >180

Spelregels per singel (algemene spelregels § 2.1 + onderstaande spelregels)

Perceelslengte	Geen beperkingen
Perceelsbreedte	Geen beperkingen
Coupures	Geen beperkingen
Compensatie	Geen compensatie noodzakelijk

LITERATUURLIJST

Beheersnotitie Houtsingels Zuidelijk Westerkwartier, Landschapsbeheer Groningen, Groningen, 1995.

Bestemmingsplannen buitengebied van de gemeenten Leek, Marum en Grootegast.

De toestand van Natuur en Landschap in de provincie Groningen, Provincie Groningen, Groningen, 2003.

Herziening gebiedsplan Groningen, Provincie Groningen, Groningen, 2004.

Landbouwontwikkelingsplan Zuidelijk Westerkwartier, juni 2002.

Landschappelijk Raamwerk Westerkwartier, Bureau Middelkoop, Haarlem, februari 2003.

Provinciaal Omgevingsplan, koersen op karakter, Provincie Groningen, Groningen, december 2000.

Raamwerk Zuidelijk Westerkwartier, Landinrichtingsdienst Groningen, Groningen, 1989.

COLOFON

Uitgave: Stuurgroep West-Groningen
Projectgroep: H.G. Galema, Provincie Groningen
S. van der Graaf, Provincie Groningen
I. Freije, Provincie Groningen
G. Venema, Gemeente Grootegast
P. Jonk, Gemeente Leek
K. Faber, Gemeente Marum
F. Driessen, Gemeente Marum
R. Leeper, Eelerwoude
F. van Gils, Eelerwoude

Houtsingel hoofdstructuur
Zuidelijk Westerkwartier

Deel II Spiegel